ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ-
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 125. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 7-го ЛИПНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JULY 7, 1976 No. 125. VOL. LXXXIII

ГОРДІСТЬ ЗА МИНУЛЕ, РАДІСТЬ ІЗ СУЧАСНОГО ТА НАДІЇ НА МАЙБУТНЄ ХАРАКТЕРИЗУВАЛИ НАЙБІЛЬШ ВЕЛИЧАВІ І НАЙБІЛЬШ РАДІСНІ СВЯТКУВАННЯ 200-ЛІТТЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

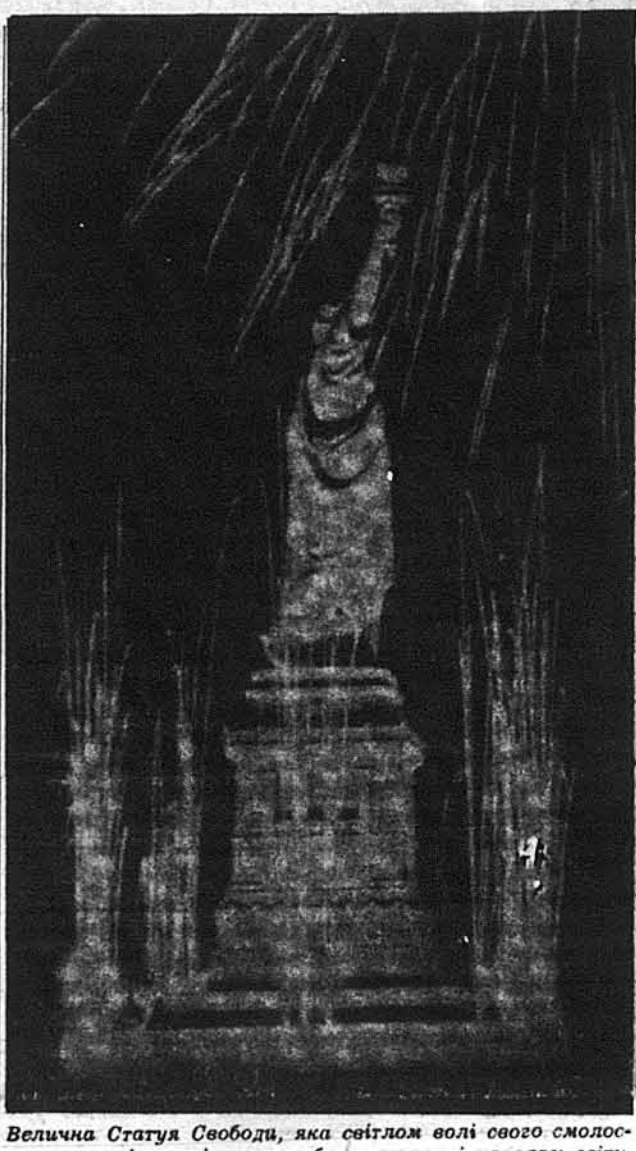
Увесь американський нарід, 215 мільйонів людей всіх походжень і рас, що замешкують континент між Атлантиком і Тихим океаном та від ріки св. Лаврентія на півночі до Мехіканської затоки на півдні, найбільш величаво і радісно відзначили минулої неділі, 4-го липня, вікопомну подію проголошення Декларації Незалежности З'єднаних Стейтів Америки двісті років тому, 4-го липня 1776-го року, в якій сказано, що всі люди створені рівними; що Творець обдарував їх певними невід'ємними правами, до яких належить Життя, Воля і здобування Щастя".

Святкування 200-ліття цієї незалежности — згідно з оцінкою спостерігачів — своїми розмірами, участю мільйонів людей, прерізними імпрезами та, зокрема, своїм духом і характером перейшло всі сподівання. Дослівно ціла Америка ликувала, виявляючи гордість за своє минуле, радіючи сучасним та висловлюючи надії на ще світліше майбутнє.

Кульмінацією святкувань була година друга після полудня східнього часу в неділю, 4-го липня, в якій 200 років тому у Філядельфії проголошено Декларацію Незалежности ЗСА. В тому часі минулої неділі знову задзвонив Дзвін Свободи у Філядельфії і до нього долучився гомін дзвонів в церквах, школах та всіх урядових і приватних установах в цілій країні. В Ню Йорку гомонові дзвонів вторували дзвони і гудки кількох сотень кораблів, американських і з багатьох країн світу, які в тому часі парадно пропливали водами нюйоркської пристані, віддаючи салют З'єднаним Стейтам Америки в 200-річчя їх незалежности. Найбільші імпрези проходили у Філядельфії, колисці Американської Незалежности, у Вашінгтоні і у Вірджінії та в Ню Йорку, але практично кожна місцевість відзначила ці роковини молитвами в церквах, гомоном дзвонів та відповідними імпрезами. Великій параді „струнких кораблів" — вітрильників в нюйоркському порті приглядалося біля 7 мільйонів осіб, заповнивши кожне надбережне місце, як і дахи, балькони та мешкання багатьох будинків, з яких простягається вид на пристань. Десятки осіб приглядалися цій величній події також з вікон 15-поверхової Української Будівлі над Гудсоном по боці Ню Джерзі. В параді біля Статуї Свободи та по Гудсоні взяло участь понад 225 вітрильників із 31 країн світу та 53 воєнні кораблі 22-ох країн світу.

Святкування продовжувалися у вечірніх і нічних годинах, як на в більшості випадків безхмарному небосхлоні майже всіх більших і менших міст та місцевостей міріядами різнобарвних зірок-світел у прерізних формах розсипались штучні вогні.

Хто в домі не міг чи не мав можливости брати особисту участь в тих святкуваннях, міг їм приглядатись та за ними слідкувати і їх переживати на телебаченні чи слухати в радіо, які безперервно інформували про перебіг святкувань.

Величка Статуя Свободи, яка світлом волі свого смолоскипу просвічує всім волелюбним людям і народам світу, у 200-річчя незалежности ЗСА 4-го липня 1976 і сама була освітлена святковими штучними вогнями.

ПОЛІТВ'ЯЗНІ В СССР ПРИВІТАЛИ АМЕРИКУ З 200-ЛІТТЯМ

Москва. — Міжнародні пресові агенства інформують, що 14 політичних в'язнів Совєтського Союзу окремою заявою привітали З'єднані Стейти Америки та американський нарід з 200-літтям Незалежности. Ані колючі дроти, ані кулемети, ані вежі сторожів, ані сторожкі собаки — ніщо не може зупинити нас, політичних в'язнів СССР, від того, щоб ми були разом з Вами в цю велику годину світової історії" — сказано в заяві політв'язнів, текст якої поширено між західніми кореспондентами. В заяві дальше сказано: „Ми бажаємо американському народові здійснення його цілей, встановлених Батьками-Основоположниками — створення братерства вільних націй, сім'ї вільних народів".

Вістку про це привітання для Америки в 200-ліття її незалежности передав за агенством „Юнайтед Прес Інтернешенел" нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" з 6-го липня, додаючи, що під заявою були підписи політв'язнів з різних концтаборів СССР, але не подає прізвищ.

УРЯД ЗСА ІНТЕРВЕНІЮВАВ У МОСКВІ В СПРАВІ МОРОЗА

Ню Йорк, Н. И. (УККА) — 3-го червня ц.р. Екзекутива УККА вислала телеграму до президента Форда, прохаючи його інтервеніювати в совєтському уряді в справі „негайного звільнення Валентина Мороза та надати йому право амнестії так, щоб він міг повернути до своєї родини і поправити своє підірване здоров'я". В телеграмі також зазначено, що президент Форд вже раз інтервеніював в цій справі під час його конференції з Леонідом Брежнєвим пізньою осінню 1974 р. у Владивостоці.

Дня 16-го червня ц. р. Екзекутива УККА одержала офіціяльного листа з Білого Дому, підписаного Роналдом Л. Еліотом, директором переписки, в якому підтверджено, що Уряд ЗСА недавно знову порушив справу Мороза в совєтському уряді. В листі з Білого Дому сказано:

„В імені президента Форда дякую Екзекутиві УККА за телеграму з 5-го червня в справі Валентина Мороза. „Після зустрічі президента Форда з етнічними організаціями в Мілвокі, занепокоєння Уряду ЗСА і американського народу в справі теперішнього положення п. Мороза знову доведено до уваги совєтського уряду, який, як Вам відомо, уважає справу п. Мороза стисло внутрішньою справою. Одначе, Уряд ЗСА дальше глибоко занепокоєний долею тих, що не мають змоги користатися правами людини, де б вони не були. Президент є того погляду, що ми, як американці, не сміємо мовчати там, де існує придушення людських вольностей. Ми підтверджуємо принципи, охоплені Універсальною Декларацією Прав Людини, не тільки на відповідних міжнародних форумах, але також у наших відносинах з іншими урядами, включно з совєтським урядом. Президент вірить, що такий підхід дає якнайкращий вигляд на поправлення долі таких людей, як п. Мороз".

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВІЙСЬКОВИКИ УСПІШНИМ РЕЙДОМ ЗВІЛЬНИЛИ ЗАКЛАДНИКІВ

Тель Авів, Ізраїль. — Група ізраїльських військовиків виконала в неділю, 4-го липня, ц. р., вдалий напад на терористичну групу Палестинської Визвольної Організації в Уганді (понад 2,000 миль від Ізраїлю) і звільнила усіх закладників, які були захоплені разом з літаком французької лінії „Ейр Франс", вбиваючи при тому усіх 7-ох терористів. Ця відважна акція ізраїльських військовиків, які виїхали були до Уганди трьома військовими літаками, викликала загально прихильні коментарі у світовій пресі і заяви представників урядів. Президент Дж. Форд і голови багатьох інших держав переслали урядові Ізраїлю ґратуляції з нагоди цієї бравурної акції, яка врятувала життя кільком десяткам осіб, яких терористи погрожували знищити у випадку, якщо Ізраїль та інші країни не додержать передумов і не звільнять з в'язниць бажаної кількости арабських терористів. Очевидно, що президент Уганди Аді Амін і деякі африканські країни, як також Єгипет, засудили акцію ізраїльських військовиків і назвали її „досі нечуваним терористичним актом, який нарушив суверенність Уганди". Диктатор Уганди Амін заявив в понеділок, 5-го липня ц. р., що він резервує собі право відплатної акції у будь-якій формі проти Ізраїлю, як також погрозив Кенії, яка нібито співпрацювала з Ізраїлем і дозволила ізраїльським літакам зробити висадку на її території для поповнення пального. Амін переслав також формальний протест до генерального секретаря ОН Курта Вальдгайма і Організації Об'єднаних Африканських Країн, домагаючись розгляду цієї справи Радою Безпеки ОН. Загально беручи, відважна акція ізраїльтян викликала не тільки здивування, але й подив, доказом чого було загальне привітання урядом і населенням Ізраїлю військовиків, які брали участь в акції і яких там і в багатьох інших країнах світу уважають героями.

Комуніста обрано на спікера Палати Послів в Італії

Рим, Італія. — Велике здивування у світі, як також в самій Італії, викликало повідомлення, що Палата Послів, яка відбула своє засідання в понеділок, 5-го липня ц. р., обрала на свого спікера Пєдра Інґрао, члена Комуністичної партії Італії, даючи тим самим італійській компартії найважливішу парляментарну позицію від створення італійської республіки 30 років тому. На президента Сенату був обраний відомий політичний діяч Амінторе Фанфані, член Християнсько - демократичної партії. Вибір спікера і президента були одинокою точкою в програмі засідання обидвох палат. Особа Пєдра Інґрао, який належить до так званого „твердого ядра" в комуністичній партії Італії, є неприємливою не тільки для християнських демократів, але також для багатьох інших політичних партій, включно із соціялістичною, керівники якої висловили застереження до його особи. В голосуванні Пєдро Інґрао одержав 488 голосів; 117 голосів були віддані порожніми і 8 на інших кандидатів.

Українці Ню Йорку взяли активну участь у святкуваннях 200-річчя ЗСА 4-го липня

Ню Йорк, Н. И. (Ігор Длябога). — Вулиці цього новітнього Вавилону гоміли українськими піснями і тисячі осіб подивляли українські танки минулої суботи і неділі, 3 і 4 липня, під час святкувань 200-ліття Американської Незалежности, коли українські мистецькі ансамблі показували український вклад в культурну скарбницю цієї країни.

В суботу, 3-го липня три українські мистецькі групи взяли участь у святкуваннях 200-ліття ЗСА в рамцях „Фестивалю Спадщини" в Рокефеллер Центрі.

Під час програми 64-ий Відділ СУА влаштував також показ української історичної ноші, вияснення якої давала Наталка Чума, а протягом цілого дня українські мистці показували народну творчість у формі писанок, вишивок, емалії та різьби. В цій програмі взяли участь мистці Михайло Черешньовський зі своїм учнем Лесиком Кметом, Константин Шонк - Русич, Надя Кулинич,, Леонтина Гошовська і Лілея Бохонко. Була також виставка школи гри на бандурі о. Сергія К. Пастухова.

У мистецькій частині між ансамблями 50 різних етнічних груп виступали український Танцювальний ансамбль з Асторії під керівництвом Єлейн Оприско, школа українського народного балету з Озон Парку під керівництвом Уляни Кунинської - Шмериковської та школа гри на бандурі о. Пастухова. Цьому юному ансамблеві приспівувала відома оперова співачка Галина Андреадіс. Конферансьє для українських виступів була відома телевізійна акторка українського походження Кукрицька - Лисняк.

В неділю, 4-го липня, точно у 200-річчя проголошення Декларації Незалежности ЗСА, у фінансовому районі міста відбувся офіційний міський фестиваль з участю українців та всіх інших місцевих етнічних груп.

Ці самі мистці, які день раніше брали участь в фестивалю в Рокефеллер Центрі, також тут демонстрували українську культуру і мистецтво. До них ще долучилися Тома Шепко і Віра Драшко. Були виставлені також українські експонати у виставці, яку влаштував Гориславський з висилкового бюра „Меркурі".

У мистецькій програмі брали участь „Молоді Верховинці" під керівництвом Дарії Гензи, танцюристи з Картерету під керівництвом Стаха Якубовича, дівочий вокальний ансамбль „Промінь" під диригентурою Богданни Волянської та бандуристи зі шкали о. Пастухова. Два рази під час виступів бандуристів танцював Василь Авраменко, український піонер в Америці. Ролю конферансьє виконувала п-і Кукрицька - Лисняк.

Протягом цілого дня традиційний українських харч був на продаж з ініціятиви ОЖ ОЧСУ, українського двохсотлітнього комітету Ню Йорку та будівельного комітету церкви св. Юра.

Цілоденна програма закінчилася масовою етнічною парадою з участю місцевих українців на чолі з Гаррі Полчі. В параді брали участь також бандуристи, які їхали на своєму власному парадному возі.

Українську програму в обидвох фестивалях підготовив місцевий Український комітет 200- і 100-ліття, що його очолює адв. Іван Флис, заступник головного предсідника УНСоюзу. Координатором української участи була Галина Смідак, референт зовнішніх зв'язків Комітету.

ЕТНІЧНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ ҐАРАНТУЄ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЛЬНОСТІ – КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ ФОРД

Монтеселло, Ва. — Президент Джералд Форд, промовляючи тут на порозі будинку Томаса Джефферсона до групи 105 новозаприсяжених американських громадян із 23-ох країн, підкреслив конечність збереження „нашої культурної, етнічної і расової різноманітности", як заборону проти небезпеки суспільно-культурної одноманітности і політичного тоталітаризму. Церемонію заприсяження нових громадян перевів в понеділок, 5-го липня, в першому дні третього сторіччя Америки, член Найвищого Суду ЗСА, Люїс Ф. Павелл, під час церемоній, яким приглядалося понад 5,000 мешканців цього містечка, в якому жив і працював Т. Джефферсон, автор Декларації Незалежности З'єднаних Стейтів Америки третій президент новонародженої держави.

Президент Форд, прилетівши із столиці гелікоптером після ряду виступів на різних програмах у зв'язку з відміченням 200-річчя Американської Незалежности, вказав на культурну різноманітність як основу американської нації. „„Нескована залишками перестарілих міжусобиць, молода американська нація справді вірила в це, що всі люди є створені рівними," — говорив президент Форд, закликаючи новозаприсяжених громадян бути сторожами тих свобід, які ґарантує американська конституція. „Пам'ятайте, що без законів нема волі, а чим більше свободи ви даєте другим, тим більше ви самі втішатиметесь нею". Власне поєднання різних культур і традицій, — твердив президент Форд, — і здібність абсорбувати пришельців з різних країн світу уможливили Америці стати „унікальною країною". Добачаючи небезпеку в одноманітності, яка може довести до тоталітаризму, президент Форд закликав до збереження культурної різноманітности і принципів гуманности.

„Я уважаю, що американці — чудовий нарід, індивідуально і в громадах, а єднає їх відданість З'єднаним Стейтам Америки", закінчив свою промову президент Дж. Форд, відлетівши негайно до Вашінґтону, де він вже в середу мав привітати королеву Великої Британії, Єлисавету II, яка прибула до Америки, щоб взяти участь у святкуваннях 200-річчя Незалежности.

В неділю, 4-го липня, президент Форд промовляв у Філядельфії до понад 1-го мільйона осіб, які взяли участь у святкуваннях 200-річчя Американської Незалежности в цьому багатому на історичні традиції місті. Раніше президент Форд промовляв у Веллі Фордж, Па., а після виступу у Філядельфії відлетів до Ню Йорку, де він із літаконосця „Форрестол" приглядався величавій параді кораблів, повернувши опісля до Вашінґтону.

Брежнєв не взяв участи у відзначенні 200-річчя ЗСА

Москва. — Ройтер інформує, що генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв не взяв особисто участи у відзначенні 200-річчя Американської Незалежности, що його організувала американська амбасада в Москві. З високих кремлівських володарів був приявний тільки міністер закордонних справ Андрей Громико.

Картер переговорює з кандидатами на віцепрезидента

Плейнс, Джорджія. — Джіммі Картер, успішний і одинокий кандидат Демократичної партії на президента ЗСА, заявив тут, після відбуття ним розмови з сенатором Едмондом С. Москі, що згаданий є повністю кваліфікованим кандидатом на віцепрезидента ЗСА, але його, Картера, децизія в цій справі западе не скоріше, як на слідуючий тиждень. До того часу Картер ще зустрінеться з іншими можливими кандидатами на це становище. Джіммі Картер, який, правдоподібно, не матиме жадних труднощів здобути номінацію Демократичної партії на Конвенції вже у першому голосуванні, говорив з сенатором Москі більше як чотири години в домі сенатора, порушуючи при тому не тільки справи Конвенції й евентуальне покликання сенатора Москі на віцепризедента, але теж інші загально - політичні справи.

УРОЧИСТИМ ВІДЗНАЧЕННЯМ 200- І 100-РІЧЧЯ СОЮЗІВКА ЗАПОЧАТКУВАЛА ЛІТНІЙ СЕЗОН

Союзівка (з. с.) — Урочисто, різноманітно, бурхливо и багатолюдно відмітила ця оселя УНСоюзу подвійний ювілей 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в ЗСА під час триденного вікенду, 3-5 липня, з участю біля 3,000 осіб з різних закутків цієї „країни вільних", які насолоджувались гарною соняшною погодою, різноманітними імпрезами і завжди на час готовими устаткуваннями Союзівки. Переважаюча більшість молоді серед відвідувачів подбала про гучно-веселий настрій, включно із традиційними штучними вогнями, які різними кольорами пронизували небо в лавечір'я 200-літніх уродин Америки, напереміну з природними блискавками, які немов шрапнелі вибухали в повітрі і додавали особливого забарвлення святочно-веселій атмосфері.

Ще в п'ятницю увечорі, 3-го липня, сотні автомобілів з позначеннями різних стейтів, але й з обов'язковим українським тризубом на синьожовтому тлі спішили на Союзівку, заповняючи не тільки паркувальні місця, але й дорогу до воріт оселі. Забава під зоряним небом, під звуки оркестри Союзівки під керівництвом акордеоніста Алека Худолія із вокалістками Марусею Штинь та Орисею Гевка, затягнулась довго поза північ. Гостей при вході до гостинниці вітав великий орел, герб Америки, і американський та український прапори, якими забарвив головний будинок оселі з нагоди подвійних роковин мистець-маляр Володимир Бачинський. Подібно стилізовані ним позначення прикрашували сцену авдиторії павільйону „Веселки", де у вечірніх годинах, при вщерть виповненій залі, виступили чільні українські артисти, сопрано Шарльота Ордасі-Баранська і бас-баритон Андрій Добрянський, обоє з Метрополітальної Опери в Ню Йорку, які виконали ряд сольових точок і дуетів під фортепьяновий акомпньямент Томи Гринькова. Програму вечора, яку двомовно вела Аня Дидик, Ш. Ордассі-Баранська і А. Добрянський закінчили мелодійним дуетом „Не забудь юних днів" М. Лисенка до слів І. Франка. Серед численних гостей А. Дидик привітала

Союзівка під знаком 200- і 100-ліття: вхід до Гостинниці, головного будинку, прикрашують два прапори, зоряний американський і синьо-жовтий український, орел та відповідні написи. Декорацію виконав мистець Володимир Бачинський

предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора і його дружину Марію, родини виконавців програми та управителя оселі В. Кваса, відмічуючи його і його працівників вклад у звеличання ювілейних роковин на Союзівці. Після програми гості танцювали в залі і на терасі під звуки оркестр Союзівки з вокалісткою О. Борбич-Кордубою і „Темпа" під керівництвом Іринея Коваля. Коротка буря, яку попередила блискавиця, не згасила ентузіязму гостей, які танцювали допіз-

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issue combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Східня політика ЗСА

Німецька популярна газета „Ді Вельт" ще в травні цього року підняла була справу не цілком правильної східньої політики уряду ЗСА і закинула Білому Домові, що він веде дуже небезпечний експеримент коштом не тільки поневолених народів і тих, що знаходяться під совєтською домінацією, але також коштом Західньої Европи, загроженої московським імперіялізмом і застрашаючою військовою машиною Совєтського Союзу, змасованою перед її кордонами. Газета покористувалась широкими цитатами московської „Правди", органу КПСС, яка реагуючи дуже швидко і відкрито на суперечки, що розгорілися були в ЗСА на тему американської зовнішньої політики і політики співіснування з СССР, між іншим, знову видвигнула справу „змінених силових відносин" підкреслюючи при тому, що часи змінилися докорінно і що Совєтський Союз сьогодні сильніший, а американці слабші, бо, мовляв, ЗСА „вже давно втратили свою ролю світового післанництва і перестали бути жандармом світу".

Треба відмітити, що таку оцінку американської східньої політики на европейському континенті використовують совєти дуже систематично й послідовно. Допомагає цій совєтській активності, очевидно, „доктрина" Сонненфельдта, який є головним дорадником державного секретаря Генрі Кіссінджера у справах Східньої і Західньої Европи, та який, як відомо, недавно заявляв, що Америка мусить працювати в напрямі „більш органічного і природного" об'єднання східньо - европейських держав з Москвою, щоб оминути загрози третьої світової війни, яка може розгорітись на Сході в наслідку напружености між поневоленими і поневолювачем.

В Москві, очевидно, переконані, — міркує „Ді Вельт", що курс державного секретаря Кіссінджера і висловлювання Сонненфельдта не мають суб'єктивного характеру та що вони напевно узгіднені з президентом Фордом. Зрештою цей курс східньої політики Державного Департаменту ЗСА не новий і він є результатом довгого процесу, який розпочали Фордові попередники — Кеннеді, Джонсон, Ніксон. Заяви Кіссінджера про те, що ЗСА мусять стимулювати помірковану совєтську політику, звучать у понятті Кремля як визнання, що Америка мусить задовільнитися формою політичної коекзистенції і не може більше претендувати на керівну ролю у світі. Також, коли ЗСА устами свого офіційного політика заохочують поневолених до „більш органічного об'єднання", то чи така тактика не розухвалить Москви і чи не захоче Москва маршувати далі на Захід, вважаючи, що рівновага сил змінилася і час працює в користь СССР. Газета закінчує свої міркування думкою, що добре було б, коли б уряд ЗСА припинив політику Кіссінджера і розпочав реально оцінювати загрозу російського імперіялізму для Заходу та відібрав Кремлеві охоту до авантюр.

Такі тверезі голоси в Европі слід тільки привітати. Вони бо свідчать, що Европа свідома совєтської загрози, а якщо так, то вона напевно готуватиметься до оборони своєї волі і незалежности.

Сумерк совєтської домінації

Уже віддавна можна було спостерігати різницю думок в комуністичному таборі, який дотепер цілковито орієнтувався на Москву і вважав її своєю „Меккою" у всіх відношеннях, за виїмком китайського кольоса і Албанії. Так було принайменше до XX-го з'їзду КПСС, на якому Нікіта Хрущов розпочав розвінчувати Сталіна і сталінізм. Деякі комуністичні партії Заходу, особливо ортодоксальні, тоді також засудили сталінський період. Але не було звороту в напрямі децентралізації і частинної переоцінки „комуністичних цінностей", що повинно було забезпечити дальший розвиток компартій на Заході серед демократичних суспільств. Коли ж в СССР поступово почав відроджуватися неосталінізм з притаманною йому формою терору й насильства та „культу особи", а совєтський комунізм, відмінна форма російського імперіялізму, став загрожувати країнам Заходу, „розбіжності думок" почали перетворюватися в ідеологічний конфлікт, який постійно поглиблювався на протязі останніх 20-ох років.

До сумерку совєтської домінації над комуністичними партіями в західніх країнах прийшло на конференції европейських комуністів, яка розпочалася у Східньому Берліні у вівторок, 29-го червня ц. р. і на якій, після вислухання промови Леоніда Брежнєва та верховодів 28-ох інших компартій, прийнято 30-го червня декляративний документ, який дозволяє кожній компартії йти „власним шляхом до соціялізму" і, як говориться в документі, „розбудовувати інтернаціоналізм, добровільну співпрацю і комуністичну солідарність на базі ідей Маркса, Енґельса і Леніна, але на принципах повної рівности, незалежности і свободи та невтручування у внутрішні справи одні одних". У цьому випадку Москва, як виходить з мови документу, не мала іншого виходу і мусіла піти на далекойдучі компроміси.

Очевидно, трудно ще сьогодні говорити, як далеко сягатиме совєтський компроміс і наскільки він щирий, але вже сама стриманість кремлівського верховоди Леоніда Брежнєва у його виступі і промовчування совєтської домінації, хоч би з погляду досвідчености у керівництві комуністичним рухом, про що ще так недавно згадував на з'їзді німецьких комуністів Михаїл Суслов, говорять, що доцьогочасна доктрина „монолітного комунізму" практично перестала існувати. В аналітичній вістці кореспондента „Ню Йорк Таймсу" говориться, що коли закінчили читати документ, один з болгарських делеґатів у сльозах заявив: „Що сталося з міжнародним комуністичним рухом, якщо він не здібний сьогодні навіть виступити об'єднано проти капіталізму". І ця заявав болгарського комуніста дуже характеристична, коли йдеться про оцінку комуністичного руху. Нації залишаються основними силами в світі — заявив румунський Ніколае Чаушеску, а Москва є тією силою, яка йде в цілком протилежному напрямку і яка нищить нації в ім'я забезпечення інтересів російського імперіялізму.

Роман Рахманний

ПОЗА МЕЖАМИ СФЕРИ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Сьогодні в українців та інших національностей Східньої Европи є чимало смілpoints вільнодумців, які своїм спором великодержавнии системі здивували вільну частину людства і заскочили своїх заляканих співгромадян.

З-поміж цих вільнодумців тільки українець Валентин Мороз глибоко вразив душі вдумливих українців такою мірою, що мільйони людей іншого роду дізналися про нього і виступили в його обороні.

Ми далі з подивом обмірковуємо його подвиг, що привернув увагу людства до України та до прагнення українців жити своїм стилем у своїй власній суверенній державі.

Валентин Мороз, не зробивши компромісу і не ставши на шлях т. зв. леґального підходу в межах совєтської конституції, збудив багатьох своїх земляків, що заснули заколисані матеріяльним буттям або й лінивством думки.

Душевно мертвих він воскресив до активного життя в українській спільноті. Охлялих патріотів він заохотив продовжувати свою боротьбу за право української людини та української нації на власне життя. Асимільованих українських нащадків по різних державах він повернув духовній українській спільноті, а багатьох із них спонукав до політичних виступів.

Навіть найчерствіші песимісти зворушилися на вид численних молодих людей, що всіляко демонстрували по містах Канади, Америки, Англії та Австралії, а то й небезпечною для їхнього здоров'я голодівкою примушували навіть державних діячів сказати своє слово в обороні українців.

Згадати б хоча їхній успіх у Канаді.

Керівні члени канадського уряду, разом із прем'єр-міністром П'єром Трудо зробили ряд дипломатичних заходів у справі Валентина Мороза та інших українських політв'язнів. Ще в лютому 1974 року, повернувшися з поїздки до Сов. Союзу, тодішній міністер закордонних справ Канади Мічел Шарп окремим листом з'ясував мені частину цих заходів:

„В офіційним розмовах з міністром закордонних справ А. Громиком я привернув його увагу до стурбованости, що її висловили у канадському парляменті депутати, а також окремі канадці та організації по всій країні з приводу становища українців у Совєтському Союзі. Водночас я передав серйозність затривожености трактуванням євреїв і вільнодумців. Не зважаючи на рішучу відповідь п. Громика, що все це внутрішні справи, я певен того, що було корисно висунути ці питання..."

У травні 1976 року речник міністерства закордонних справ у парляменті в Оттаві, від імени міністра Алена Мек Екена, підтверджує це переконання уряду Канади; речник Божен сказала:

„Ми користувалися і будемо користуватися кожною нагодою для того, щоб дуже сильно з'ясувати нашу турботу за долю Валентина Мороза не тільки з уваги на хвилювання канадців, але й з уваги на Гельсінкське домовлення".

Ця офіційна заява уряду на ділі вможливила Палаті Громад одностайно схвалити в цьому дусі резолюцію в справі В. Мороза. Без підтримки уряду ледве чи можна було надіятися на потрібну законну одностайність усіх присутніх депутатів кожної політичної партії.

Це — небуденний успіх насамперед молодшого покоління українців Канади. Спільно із старшими діячами української культури і науки, згуртованими довкола Комітету Оборони В. Мороза, ці молоді люди зрушили і підняли традиційний „камінь байдужности супроти української справи", під який ледве чи колись текла вода української думки.

Тому в нашій вільній громадськості вже повинні припинитися пусті балачки на тему доцільности чи недоцільности протестів, демонстрацій та всяких інших заходів в обороні прав української людини та української нації.

Хто досі не вірив у корисність таких заходів, той — пересвідчившися в їхніх успіх — повинен тепер змінити свою думку. Хто не може визнати цього — чи то з незнання чи зі злої волі — той повинен залишити в спокої українсьську громаду і не зривати її чесних і благородних зусиль своїм невірством і своєю слабодухістю.

Усім, хто в добрій вірі далі запитує, чи всі ці заходи матимуть практичне значення для Валентина Мороза та інших вільнодумців, конечно дати виразну відповідь:

І в опорі українських вільнодумців-самостійників, і в наших виступах у їхній обороні на ділі ідеться про щось більше, як саме лише звільнення оремих осіб із російських тюрем, концтаборів і психіятричних закладів Совєтського Союзу.

Ідеться про українську визвольну справу, що сягає далеко поза межі ідеї прав окремої людини.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

І. Світ

РІВНОВАГА ТА ПОТЕНЦІЯЛИ

I

За останні пару років та зокрема в цьому році ведеться велика дискусія, яке фактично є взаємовідношення совєтської й американської фльот та яка з них має перевагу, якщо взагалі можливо говорити тепер про перевагу.

На ці питання немає категоричної і точної відповіді, мабуть тому, що відповісти просто неможливо. Це ж бо не порівняння, скажімо, двох автомобілів, який з них ліпший для їзди; адже фльоти складаються з різних кораблів, різного призначення й різного озброєння, мова бо йде про військові збройні сили на морі.

З розгляду кількости кораблів можна думати, що обидві фльоти майже однакові, що тільки Совєти мають значно більшу кількість т. зв. бойових кораблів малого розміру для побережної охорони, а також мають більшу кількість підводних човнів. Але слід взяти до уваги той факт, що в ближчі роки кількість кораблів обох фльот зменшиться тому, що старі судна мають відійти, а на їх місце прийдуть нові конструкції. Кількість цих нових буде значно менша, ніж старих, які вийдуть з експлуатації, бо кошти будови модерних кораблів велетенські, і обидві фльоти не мають стільки фінансових фондів для цієї зміни.

Стан на 1 січня 1975 р. був:
Кружляки та інші великі кораблі — ЗСА . . . - 180
Совєтський Союз — 221
Малі бойові кораблі — ЗСА . . . . . — 15
Совєтський Союз — 850
Підводні човни включно з атомовими — ЗСА 118
Совєтський Союз — 325
Десантні кораблі ЗСА - 65
Совєтський Союз — 96

Треба зазначити, що 37 американських винищувачів включені в морську резерву й обслуговуються окремими резервними командами.

Аналізуючи ці числа, ставимо питання, яка фльота сильніша? Американський штаб дає таку відповідь: проста кількість не дає відповіді. В час нуклеарної зброї й енергії для руху кораблів порівняння є дуже складне, і головне, що обидві фльоти побудовані для різних завдань. Отже: одна фльота сильніша під одним аспектом, під другим — слабша. Загально вважається, що американська фльота сильніша, зокрема в групі авіоматок, кораблів для десантів, виявлення підводних човнів. Американські „субмарини" більш досконалі, тихіше пливуть і швидше, їх підводне постачання краще. Зокрема постачання надводними атомовими кораблями.

Такий американський погляд на силу фльоти поділяє також совєтський адмірал Горшков, кажучи, що „кораблі не можна рахувати кількістю, або тим, скільки вони видають одночасно снарядів - мін або ракет на вагу". Він, до речі признався, що Совєтська фльота має перевагу в анти - корабельних ракетах, в малих бойових кораблях, в кількості підводних човнів загально, в слідкуванні на морях за ворогом, і починає більше вживати новіших приладь.

Совєтський Союз почав будову авіоматок кляси „Київ", щоби мати можливість вжити літаки для наступу й охорони та виявити присутність совєтських бойових сил на океанах. Ці нові кораблі дадуть Совєтам можливість більшої активности на морі й більшу контролю морських шляхів у майбутньому.

Ці зусилля Москви дуже важливі, — совєтська фльота не має доброї практики в минулому. Вона не мала жадного досвіду під час останньої війни та після неї в той час, як старші офіцери американської фльоти здобули у своїй службі добрий досвід під час і останньої кризи в Корейській та пізніше у В'єтнамській війнах. На протязі останніх тридцяти літ, отже після закінчення Другої світової війни американська фльота мала дійсно велику практику, чого совєтська фльота не має.

Тепер питання: чи авіоматки загрожені можливими атаками ворога, — в даному разі совєтською фльотою, головне підводними човнами? На це питання знавці відповідають, що авіоматки взагалі досить безпечні в своєму плаванні, а шкода для них мінімальна у випадку вдарів мінами чи ракетами, — окрім атомової бомби, — при тому їх рухливість і дуже сильна охорона ставить їх у значно ліпші умовини, аніж авіобази на землі, які можуть стати об'єктом нападу партизанів чи відмови „приятельського" уряду певної країни, який відмовить їм права перебування на тієї країни території.

Вважається, що модерна американська авіоматка має великі можливості утримуватися та виконувати свої доручення у порівнянні з іншими воєнними силами й одночасно це є найбільш могутня зброя сьогодні.

Наводимо заяву адмірала Зумвалта, який сказав: ми не купуємо кораблів тому, що вони є недоторкані, а тому, що вони добрі для вжитку, хоч вони й можуть бути ушкоджені, проте ми робимо все, щоб це ушкодження було для них мінімальне. Це ми робимо зараз, і кораблі типу „Німіц" будуть найліпше забезпечені і найменш можуть бути ушкоджені, — так вони плянують ся і так будуються.

Варто теж згадати важливу заяву, яку зробило американське морське командування під час переслухання бюджетових плянів. В ній була повна оцінка можливостей та труднощів для американської фльоти на випадок війни й тимчасової втрати деяких морських шляхів. Це вже проєкція у майбутнє.

(Продовження буде)

ЗАМОВЧАНИЙ МИСТЕЦЬ

18 червня в Українському Домі Науки в Мюнхені, на запрошення УТГІ ,мав доповідь О. Крашенінніков із Філядельфії. Зоолог з російським прізвищем, національністю українець, як інші його сучасники — діячі української культури: Павло Зайцев, Микола Зеров та Михайло Зеров (Орест), Микола Хвильовий (Фітільов), Олександер Русов та його сини Михайло і Юрій, Крашенніков любить і мистецтво, особливо ж українське малярство.

Свою доповідь в Мюнхені присвятив він Юрієві Нарбутові, що виростав в Україні за царського режиму, вчився малярства, зокрема графіки в Петербурзі та в Мюнхені, і найбільші мистецькі досягнення мав у Рідному краю в Києві. Не судилося Нарбутові довго жити. Народжений 1880 року, Юрій Нарбут умер у Києві 1920 р., вже під російською большевицькою окупацією. Проф. Крашенінніков подав головні факти з життя Нарбута, котрі мало або й зовсім невідомі нашому громадянству. Крашенінніков учився в гімназії в Глухові на Чернігівщині, де вчилися теж брати Нарбути — Юрій і Володимир. Володимир був визначним поетом, письменником російською мовою.

Дитинство своє Юрій Нарбут прожив на батьківському хуторі біля Глухова, що звався „Нарбутівка". Доповідач ствердив, що Юрій Нарбут мав середні успіхи в навчанні у школі, але вже в гімназії він здивував учителя малювання своїм хистом рисування графічних творів. Одним із перших його творів була ілюстрація до середньовічного французького епосу — „Пісні про Роляндa".

Батько Нарбутів мав університетську освіту і хотів, щоб сини студіювали право. Але Юрій Нарбут мріяв про мистецтво. Проти батькової волі він рушив у царську столицю — Петербург, де була Академія Мистецтв і у якій свого часу вчився і Шевченко. Щасливою нагодою Нарбут познайомився з видатним російським малярем - мистцем, на ім'я Білібін. Білібін високо оцінив талант Нарбута і допомагав йому порадами і вказівками. Білібін виконував замовлення ілюстрацій до книг, зокрема мали славу його малюнки на теми російських народних казок. Він рекомендував видавцям Нарбута ,як ілюстратора, і це дало молодому мистцеві популярність і теж матеріяльне забезпечення.

Однак Нарбут не заспокоївся на наслідуванні мистецького стилю Білібіна. Він хотів довершити своє знання й хист знайомством з творчістю західньоевропейських мистців. У Мюнхені Нарбут учився в студії словацького маляра Ашбе і повернувся в Петербурґ в повнім розквіті свого таланту. Крашенінніков показав кольоровими діяпозитивами, як Нарбут відійшов від стилю Білібіна і знайшов свій власний оригінальний мистецький стиль.

Після упадку царського режиму 1917 р. Нарбут негайно рушив в Україну. Тут він побачив „красу — відродження країни" (Олесь), і мистець став свідомим українцем - патріотом. Нарбут дає мистецьке оформлення для українських журналів і книжок і творить графічну „Абетку" (Буквар). Він перебуває в товаристві українських поетів, учених, редакторів і видавців і знаходить час для творення (разом з іншими) веселої пародії: то була постать київського міщанина Луки Грабуздова, що жив у XIX столітті. Цьому Грабуздову гурток поетів і мистців присвятили різні поезії й спомини, а Ю. Нарбут нарисував „портрет" Луки Грабуздова...

Уряд Української Народньої Республіки замовив Нарбутові малюнки для паперових грошей, котрі були надруковані року 1918. Теж державний герб УНР виконав мистець та інші завдання.

Юрій Найбут тяжко переносив трагедію України, що знову потрапила під чуже панування. Смерть перервала творче життя видатного мистця на весні 1920 р. В Києві його тіло спочило навіки поблизу могили Лесі Українки, Михайла Коцюбинського та інших діячів української культури.

Доповідач зазначив, що Москва не шанує славного графіка Юрія Нарбута і його творчість замовчує. Це помста за його український патріотизм.

Після доповіді Крашеніннікова взяв слово Панас Феденко. Він поділився з присутніми своїм спомином про сумну пригоду в родинному житті Нарбута. Він дуже любив свою дружину і мав від неї двоє дітей. Збереглися малюнки, на яких мистець змалював себе, дружину й дітей. 1918 році, як оповідав Павло Зайцев, був Нарбут у веселому українському товаристві: були співи й танці. Дружина Нарбута жартом поцілувала свого партнера, і мистець не міг їй цього подарувати.

Проф. Феденко додав, що познайомився з пані Нарбутовою в Січеславі (тепер Дніпропетровське) в літі 1918 р. в домі української родини Котових. Катря Котова (замужем Казановська) була приятелькою Нарбутової. Але вона спочатку не назвала імени своєї гості з Києва, тільки просила знайти приятельці працю в Січеславі: тоді українська Соціял - демократична партія мала там книгарню і видавництво „Каменяр".

Проф. Феденко зустрінувся з п. Нарбутовою та Катрею Котовою в Києві у січні 1919 р., коли там засідав Трудовий Конґрес. Нарбутова була в товаристві голови Директорії УНР Володимира Винниченка і його дружини Розалії. Нарбутова казала, що Винниченко тяжко переживав агресію ро-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Любов Коленська

„ЖАРТ"

[Картинка з ню-йоркської дійсности]

Небесні зіниці згущували темінь; ледь зарисовувалися силюети домів і дерев. Знечев'я блискавка іскряним шляхом розколола небо й у її світлі виструнчились антени, розквітли блідим цвітом шибки у вікнах. І, немов смертельний постріл, вдарив грім, сколихнувши тишу. А тоді за ним густо полетіли краплини дощу, холодними струменями промиваючи землю.

Ще одна блискавка, а за нею повінь світла... Замаячіли зариси ню-йоркських кам'яниць, і поміж ними висунувся наріжний високий дім, прищулений, покірний, начебто стидався своєї жалюгідної вбогости. Відімкненою брамою торсав вітер, здавалось, ще мить і вона зірветься із своїх завіс. На кам'яниці ніякого числа, тинк на стінах з'їжився шорсткими тріщинами; деякі вікна без шибок, а на одній із них віконниця била об стіни, тріпоталася розпачливо у вітрі...

Знову гримнув оглушливо грім і розчахнув кленове височенне дерево. В цю ж мить у будівлях погасли світла, почувся схвильований гомін голосів і дудніння швидких кроків.

У темряві кімнати біля вікна наріжної кам'яниці почулися слова: —Анно, де ти? Я боюся.

Їй відповів заспокійливий, контральтовий голос: —Не хвилюйся, Ларисо, незабаром усе наладнають.

І знову біля вікна чутно слова, немов ледь-шепіт: —Одна, друга, третя, як їх багато, вони зашвидко біжать по шибці, їх годі порахувати. — І знову: —Одна...

—Що це ти рахуєш, Анно?

—Краплини дощу...Я чую кожен їхній стукіт. Вони, як людське серце, ритмічно б'ються об скло...

—Ларисо, забудь про краплини, забудь про дощ. Завтра буде сонце, і ми разом підемо до парку на прогулянку. Ти любиш дивитися на квіти, правда? А потім я відпроваджу тебе додому, а сама виберуся на закупи і щось доброго тобі принесу. Може солоних горішків?

—Так, Анно. Буде так, як ти кажеш. Завтра напевно буде сонце. Тільки не думаю, що зможу вийти на прогулянку, ти знаєш, що мені лікар заборонив ходити, щоб не втомлюватись. Я, як звичайно, залишуся вдома, а ти вже сама виберешся до міста. Ти старша, сильніша, піклуєшся мною і знаєш краще від мене, що потрібно купити.

—Лариско, буде все, як ти хочеш. Це правда, що тобі важко вгору на шостий поверх виходити. А мені не шкодить, як трохи втомлюся, то пристану, відпочину. Я мушу завтра ще й на пошту, і до банку забігти. А ти, Ларисо, чекатимеш на мене.

Голос Лариси, що досі дзвенів оксамитовою ніжністю, раптово перейшов в холод і звучав роздратуванням: —Анно, ти знаєш, що я не люблю сама залишатися вдома... Але, —вагалися слова, переходили в шепіт, —як ти мусиш...

Анна замовкла. Тоді Лариса, не діждавшись відповіді, вагаючись, сказала: —А ти не бери до уваги те, що я говорила. Все вже добре, Анничко, правда? Ти завтра підеш, а вернешся — я тебе гарненько привітаю. І квіти мені принеси, я у вазочку їх поставлю, намалюю їх і тобі подарую.

Анна знала, що це все вигадки. Гляне Лариса на квіти, а потім навіть не завважуватиме їх. Вона також знала, що Ларисі було б добре іноді пройтися, та що порадиш... П'ять років від смерти свого чоловіка Максима, вона нізащо в світі не рушиться нікуди. Завжди вимовляється, що в неї хворе серце, що сил немає. Так що Анні і хату прибирати, і готувати їжу, ходити на різні закупи. Одначе, вона не нарікає, бож у неї на світі нікого немає. крім сестри. А як багато в світі людей, самотніх, розгублених, а інколи бездомних і хворих. Сумно їм і гірко; немає в них ні друга, ні родини, немає до кого заговорити. Аж поволі вони, самі не зчувшись, починають розмовляти зі собою. Тому хвалити Бога, що вони обидві разом.

Раптово у кімнаті заясніло світло, і Лариса від несподіванки, прислонивши очі, поскаржилася: —Отак, ні в кого не спитавши, нагло засвітять... А я люблю темряву, так темно і затишно було в хаті, тільки перекликувалися громи. Через те капосне світло Максим відійшов — не хотів, щоб хтось чужий його бачив. Анно, ти бачила, щойно мій чоловік підходив під вікно. Ішов вулицею, пристанув і усміхнувся до мене. Шию його обвивав той шаль, що я йому сплела, а зодягнений був у темносіре пальто. Пригадуєш, як взимку ми разом з ним його купували і нараджувались, як поїдемо в Україну відвідати батьків і наше родинне місто, і річку, де ми з тобою на льоду на ковзанах бігали. Тільки одне мені важко зрозуміти, чому він сьогодні кликав мене до себе. А я звідсіля нікуди не хочу...

Гірко посміхаючись, обізвалась Анна: —Чого тобі, Ларисо, хочеться? Щойно казала, що жаль, що відійшов, а тепер... — Але зразу пожаліла сестру і докинула: —Це я так, жартую. Не бійся, Лариско, тобі ще довге, довге життя стелиться, та й що мені було б без тебе діяти? — Вона встала з крісла, і в світлі лямпи її сиве волосся змерехтіло щирим сріблом. І на одну коротеньку мить її темнобрунаті очі приязним теплом зустріли голубінь очей Лариси.

Анна вийняла із скляної шафки тарілочки, філіжанки, цукор, масло і поставила на столі.

Лариса підійшла до дзеркала і почала розчісувати волосся. Воно, лиснiючи, ясними хвилями збігало на плечі, тільки по куточках вибивалась сивина.

—Анно, чи ти знаєш, що я сивію. А в мене таке гарне волосся було!...

Анна подумала: „Давно посивіла ти, небого, бож хто інший, як не я забарвлюю тобі волосся, щоб тільки побачити щасливу усмішку на твоїх устах... Щоб ти вірила, що твої роки не пройшли. А мої роки наче справді не пройшли і не принесли мені ні доброго, ні цікавого — завжди однаковісінькі"...

Стрепенулась Анна зі задуми і заговорила: —Сідай, Ларисо, а я нагрію воду на чай. У нас є ще бісквіти та й конфітура зі смаженої рожі. Пригадуєш, як ще того року влітку наша кузинка Марія нам принесла слоїчок смаженої рожі з її власного господарства. А я її заховала з думкою, що може прийде такий день, коли захочемо його в особливій урочистості перебути. Намажемо рожею бісквіти і матимемо домашній тортик. Сьогодні якраз підхожа до цього пора, бо темно і лячно, і непривітно.

Лариса поклала гребінь на комоду, і в її погляді немов блиск зрозуміння послався назустріч Анні. —Коли сьогодні такий

(Закінчення на стор. 4-ій)

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Володимир Добущак одержав звання доктора медицини

Володимир Добущак, син Володимира і Катерини з Кордів Добущак із Спрінгфілду, Н. Дж., знаний довголітній акордеоніст і керівник товариських програм на „Союзівці”, був 6-го червня ц. р. одним серед 180 випускників-лікарів, які закінчили Філядельфійський коледж Остеопатичної Медицини.

Перед тим д-р Добущак закінчив із ступенем бакаляра вільних мистецтв в коледжі Франкліна і Маршала в Ланкастері, Пенсилвенії, а дальші чотири роки студій привели до звання доктора Остеопатії.

Д-р Володимир з дружиною Марусею, з дому Сидорович, мешкає в Юніон, Н. Дж., де відбуватиме загальну лікарську практику в Меморіял Дженерал шпиталі.

д-р Володимир Добущак

Родина Добущаків належить до 14-го Від. УНСоюзу.

Ліза Ладанай із закінченням студій отримала найвищі відзначення

Ліза Ладанай, дочка Людмили і Степана Ладанаїв, замешкалих у Фейрвю, Н. Дж., закінчила Фордгамський коледж бакаляратом з двох головних предметів — політичних наук і російської мови, одержуючи нагороду за совєтологію. Протягом усіх чотирьох років вона була на листі декана і на листі всеамериканських визначних студентів і була стипендисткою цього коледжу. Під час студій одержала ще дві приватні стипендії від Українського Народного Дому в Джерзі Сити і від Польського Демократичного Клюбу в Кліфсайд Парку. Ліза Ланадай задумує дальше продовжувати студії.

Під час студій ввесь час була активна в Студентському Українському Клюбі при коледжі.

Ліза Ладанай

Ліза і її батьки є членами 25-го Відділу УНСоюзу.

Н. Н.

Юлія М. Романів закінчила з відзначенням студії

Юлія М. Романів, дочка Галини і Миколи Романових, замешкалих в Норт Бергені, Н. Дж., успішно закінчила студії в Колдвелл коледжі зі ступенем бакаляра з двох головних предметів — історії Америки та англійської мови, здобуваючи відзначення „Кум лявде”. Юлію прийнято на студії права до Сітон Голл університету.

Батьки Юлії відомі в Джерзі Ситі, як щирі і свідомі українці. Вони мають підприємство вантажних авт. Юлія і її батьки є членами 171-го Відділу УНСоюзу.

Н. Н.

Юлія М. Романів

Ширше засідання Товариства за Патріярхальний Устрій

Заходами Крайової Управи Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в неділю, 22-го травня ц. р., у Філядельфії відбулось поширене засідання членів управи і представників відділів Т-ва, включно з Чікаго, яке заступав д-р Василь Маркусь. На порядку нарад було два головні питання: справа Евхаристійного Конгресу і проблеми заповідженої і невідбутої наради Постійного Синоду Помісної УКЦеркви.

Загальне представлення Евхаристійного Конгресу, що має відбутись від 1 до 8-го серпня ц. р., й українська участь в ньому, подав голова Крайової Управи д-р Мирослав Навроцький. Він також подав напрямні, що можна ще зробити, щоб більше підкреслити участь Помісної УКЦеркви в Евхаристійному Конгресі. Після широкої виміни думок і аналізи до порушених справ ухвалено, щоб відповідно підготовити й влаштувати „Українські дні під час Евхаристійного Конгресу”. Для цього намічено окрему програму, яка включає бенкет на пошану Патріярха " Помісної УКЦеркви Блаженнішого Отця Йосифа 1, відбуття світового мирянського з'їзду, з'їзд Братств і Сестрицтв в Америці з вибором крайової управи, влаштування симпозіюму на сучасні церковні проблеми, доповідачами якого будуть визначні українські і чужинецькі теологи; влаштування українського концерту і ряд інших справ. Поруч з тим покликано до життя широкий Комітет, у справі якого появиться комунікат, до якого входять визначні діячі руху за патріярхат Помісної УКЦеркви з різних місцевостей на чолі з д-ром Мирославрм Навроцьким. Завданням цього Комітету буде зайнятись реалізацією і переведенням повище наведеного пляну. До його компетенції буде належати цей плян належно випрацювати й уточнити та поставити відповідні точки так, щоб не перехрещувались з іншими точками програми Евхаристійного Конгресу.

Під час нарад окремо наголошено, що численна участь українських мирян в Евхаристійному Конгресі передбачається на останні дні Конгресу, себто п'ятницю 6, 7 й 8-го серпня ц. р. Тоді ми повинні взяти численну участь. Отже ті, що не зможуть взяти участи під час всіх днів Евхаристійного Конгресу, повинні взяти до уваги згадані дні.

Для з'ясування другої справи, себто заповідженої Патріярхом Отцем Йосифом наради на 8 і 9-го травня ц. р. Постійного Синоду Помісної УКЦеркви, яка не відбулась, найкраще навести нотатку, що появилась 2-го травня ц. р. в газеті „Поступ” у Вінніпегу, яка є католицьким тижневиком, такого змісту:

„В суботу, 20-го березня ц. р. Святіший Отець Папа Павло УІ прийняв на приватній авдієнції нашого Митрополита Максима, який предклав Святішому Отцеві потребу відбути в Римі Синод Владик Помісної Української Католицької Церкви під проводом Первоієрарха Блаженнішого Йосифа та щоби учасники Синоду були прийняті на приватній авдієнції у Святішого Отця. На цій авдієнції наші Владики просили б Святішого Отця про видання Звернення з приводу 30-річчя ліквідації большевиками нашої Церкви на Рідних Землях, дальше порушили б справу Українського Патріярхату та жонатого клиру. Святіший Отець прихильно поставився до пропозиції Митрополита Максима, запевняючи свою батьківську печатливість відносно переслідування нашої Церкви та терплячого українського народу, передаючи при цьому своє Апостольське Благословення для всього українського народу. Авдієнція тривала півгодини.”

З повищого видно, що Папа Павло УІ дав дозвіл на Синод наших владик, а наш Патріярх Йосиф заповів тільки нараду Постійного Синоду Помісної УКЦеркви і на жаль Священна Конгрегація для Східніх Церков її перекреслила, бо в імені Папи Павла УІ через папських нунціїв повідомлено наших владик, які мали взяти участь у нарадах, щоб не їхали на нараду Постійного Синоду Помісної УКЦеркви до Риму, бо, мовляв, для цього немає канонічної бази. Ніхто з владик, крім Владики І. Прашка, не поїхав до Риму. Над цією справою розвинулась широка дискусія і вирішено, що треба буде в цій справі провести належну працю.

Микола Галів

Комунікат т-ва „Бойківщини”

В днях 25-го і 26-го вересня ц. р. на Союзівці відбуватиметься Третій Великий З'їзд колишніх мешканців Бойківщини з Канади й ЗСА. З причини посиленої русифікації та жорстокого терору на Рідних Землях московського окупанта, З'їзд проходитиме під гаслом солідарности з нескореною Україною і нашою Верховиною.

У багатій програмі З'їзду, з огляду на його маніфестаційний та демонстративний характер, крім ділових нарад та вибору поширеної на весь терен Бойківщини нової Головної Управи Т-ва, буде бенкет з відповідною доповіддю про положення в Україні й наші завдання на майбутнє, виступи відомих артистів української сцени і музичних віртуозів та товариська забава з показом ноші й вибором кралі та князівен Бойківщини. Відзначиться теж 100-ліття поселення наших Верховинців у Північній Америці. В часі З'їзду відкриють виставку численних і різноманітних експонатів народної творчости, зокрема церковного дерев'яного будівництва з Музею та Архіву Бойківщини у Філядельфії і приватних збірок. Для придбання фондів на дальші видання Т-ва „Бойківщина” буде виграша з трьома високомистецькими картинами карпатських малярів-мистців.

У неділю, 26-го вересня ц. р., відправиться торжественна свята Літургія в намірені українського народу та Панахида за поляглих у боях, погиблих по тюрмах, засланнях і в розсіянні вірних синів і дочок Бойківщини.

В ціллі збереження пам'яток про оживлену діяльність Верховинців на чужині ввесь III З'їзд фільмуватимуть.

Дорогі Зімляки! Важкі релігійні та національні переслідування в Україні заставляють нас у вільному світі відважно, рішуче й об'єднано стати на захист гноблених братів і сестер на Рідних Землях. Нагодою для цієї дії стає найближчий З'їзд, коли ми всі, що зберегли ще іскорку любови до рідної землі та чарівної карпатської Верховини масово зберемося і перешлемо гарячий привіт нескореній Україні та грімко запротестуємо проти злочинів Москви. На З'їзді учасники зможуть підписати сотні листів до визначних американських і канадських діячів і меморіял до Комісії Людських Прав при ООН в справі оборони українських дисидентів у СССР.

Нехай кожен та кожна із нас здобудеться на цю незначну жертву труду, часу й гроша тоді, коли наші брати і сестри в Україні часто жертвують навіть і своє життя в обороні Батьківщини. Приїдьте разом з вашими дітьми на цей Великий З'їзд Бойківщини. Привезіть із собою всі збережені пам'ятки з Верховини, як ось: вишивки, строї, кераміку, дерев'яні вироби, писанки, хрестики, образці, ікони та світлини: церков, громадських установ, сіл, містечок, краєвидів, проявів українського організованого життя і т. п. Ці пам'ятки з коротенькою допискою (місце, рік, подія...) включіть на час З'їзду до виставки експонатів.

Сповнені туги ждемо на стрічу з вами, щоб спільно згадати юні літа, рідні сторони, змагання за кращу долю українського народу, щоб у гурті ідейних земляків зачерпнути нових сил до дальшої боротьби за наші ідеали.

Нас кличе карпатська Верховина, рідні села й міста, срібнолентні ріки та зелені верхи! До милої стрічі на III З'їзді!

За Діловий Комітет З'їзду:

Олександер Татомир
Софія Коморовська

В Міннеаполісі вшанували пам'ять Симона Петлюри

Українське громадянство Твин-Сити під проводом Відділу УККА та Громадського Комітету 30-го травня ц. р. в залі Українсько-Американського Дому в Міннеаполісі вшанувало пам'ять Голови Директорії і Головного Отамана військ Української Народної Республіки сл. п. Симона Петлюри.

Це був концерт на високому рівні. Програма концерту, яка складалася з 12-ти точок могли вдоволити найбільш вибагливого глядача. А глядачів тих була повнісінька заля. З приємністю треба відмітити, що до успішности концерту і взагалі до вшанування 50-ої трагічної річниці смерти Петлюри наше громадянство віднеслося зі зворушливим пієтизмом, бо минає пів століття, а його заповіти, не те що не забуваються, а стають притягаючою силою, яка нас єднає в один моноліт. Доказом того є у нас і те, що всі товариства на терені наших міст взяли участь в Громадському Комітеті.

Ще далеко до початку концерту, а вже бачимо в залі п. ген. хор. Василя Филиновича та декількох ветеранів. Збоку залі є виставка: багато світлин Головного Отамана, рідкісні, небачені. Це власність генерала, пієтизм якого до тих справ повинен бути взором.

Починається концерт. Ветерани, пластова і сумівська молодь несуть прапори та вміщують на сцені по обох боках портрету С. Петлюри, над ним — тризуб. Біля портрету — білі квіти. А внизу біля сцени посмертна маска Голови Отамана.

Почесть відда! — Схиляються прапори. Американський славень виконує А. Правдюк. П. ген. хор. В. Филинович відкриває програму концерту: коротко по-військовому. В ядерній доповіді п. Семенюк насвітлює обставини українства і важливість діяльности С. Петлюри. Деклямує А. Правдюк. Дует виконують пп. Мікс і Цареградська, акомпаньює П. Цареградський.

До тріо приєднується ще Оленка Цареградська. В сольоспіві М. Даниленко виказує свою вмілість володіти широким діяпозоном баритону. Відтак деклямує П. Писарський. З черги З. Мельниченко, сопрано, з чуттям виконує дві пісні, акомпаньює К. Цареградська.

П. Даниленко своїм сольо „Україно, любов моя” здобуває велике признання. На черзі спів хору „Дніпро”.

Сольо Кіри Цареградської „Ой у полі жито” (її ж і гармонізація) опановує авдиторію. Відспіванням національного славня всіма закінчується цей вдатний концерт.

Під час концерту ще одна важлива подія: п. ген. хор. Филинович вручає голові Пластової Станиці інж. З. Степчукові копію прапору 1-го кінного полку ім. Максима Залізняка. Біля станичного молоді юнаки. Їх очі звернені на прапор. В душу входить надія — молодь вступає на наші місця.

Василь Пакуляк

Пам'яті хорунжого УСС Михайла Гузара

Дня 15-го квітня ц. р. помер в одному нюйорському шпиталі адвокат Михайло Гузар, учасник наших визвольних змагань, який в рядах Українських Січових Стрільців в роках 1914 до 1920 зі зброєю в руках боровся за те, щоб здобути кращу долю для українського народу в самостійній українській державі.

Михайло Гузар народився 1-го квітня 1892-го року в місті Бучачі. Там він закінчив гімназію і ще перед Першою світовою війною почав студіювати право у Львівському університеті. Та надійшов 1914 рік, і Михайло Гузар пішов за покликом українського проводу Української Національної Ради та вже в серпні 1914 року вступив в ряди Січових Стрільців, в рядах яких перебув Першу світову війну, а від 1918 року польсько-українську та московсько-українську війну.

Михайло Гузар служив при УСС в славній сотні пізнішого полковника та міністра військових справ Дмитра Вітовського. Стрілець Михайло перебув зимову кампанію в роках 1914 1915, під час якої вславився в розвідчих патрулях в Карпатах, де треба було бродити по пояс снігами. Автор цих рядків пам'ятає його з літа 1915 року, коли УСС йшли побідним походом за москалями, які втікали з Карпат аж за Стрипу на Поділлі. Михайло був завжди веселого настрою та часто любив співати, бо мав гарний голос та любив спів.

За української влади Михайло Гузар в ранзі хорунжого служив в Бригаді УСС, як комендант складу однострої̈в. З цією Бригадою перебув аж до кінця боїв, коли поляки розброїли Українську Галицьку Армію на весні 1920 року. Літо 1920 року перебув в польському полоні в Тухолі на Помор'ї. Вийшовши на волю, докінчив правничі студії, одночасно працюючи на освітньому полі в Бучачі. Був головою Студентського Союзу в Бучачі в роках 1922-1924 і секретарем Міщанського Братства, зорганізував і очолював аматорський гурток і хор.

Перенісшися з Бучача, як адвокат, до Перемишлян, продовжував громадську та освітню працю в „Просвіті”, де диригував хором і вів аматорський гурток. В роках 1941-42 був головою Повітового Комітету в Перемишлянах.

На еміграції був сам, бо його дружина залишилася на Рідних Землях. Похоронений в Бавнд Бруку. Його товариші зброї УСС не всі могли віддати останню прислугу своєму Побратимові, бо про його похорон довідалися аж із „Свободи”. Цими рядками прощаються вони зі своїм хорунжим Михайлом Гузарем.

Л. Луців

Коли людина не знає міста...

Не маю авта, то й не дуже студіюю пляни міста, щоб знати, куди їхати, бо автобуси самі знають дорогу. Цим разом моя ігноранція поставила мене в незручне положення.

Довідалася я, що українська танцювальна група влаштовує попис дітвори в новій залі. Вирішила подивитися на наших надійних маленьких і трошки більшеньких, хоч не дуже знала, в котрому місці точно ця заля знаходиться. При однім автобусовім перестанку побачила дві дівчинки у вишиваних блюзочках, — отже це напевно тут. Та помилилася. Замість на українську, попала на англійську імпрезу.

Вчитель групи, який був також заповідачем на імпрезі, говорив ввесь час по-англійськи. З його вступного слова й пояснень перед кожною точкою програми я довідалася про його і його дружини повну посвяти працю (та ще двох помічників) з дітьми, які вчаться танців, про трудноші в праці та висліди навчання, про студії заповідача — все гарненько по-англійськи.

Правда, на зразок великих політиків, які роз'їжджають перед виборами, заповідач таки вивчав три українські слова: „Вітайте” і „Добрий вечір”.

Мій добрий знайомий, учитель народної школи, оповів мені, що в щоденній американській школі сам вивчив муринят танцювати гопака, повбирав їх у козацькі строї й пустив на сцену при нагоді річного попису в школі. Муринята танцювали прекрасно, а строї так захопили публіку, що не хотіла танцюристів пустити зі сцени. Бо не конче треба бути українцем, щоб танцювати український танець, але мурин по-українськи говорити не буде.

Все це дуже гарно, але . . . не плачмо над тим, що в Україні нас силою русифікують.

Любов Цегельська

ЗАМОВЧАНИЙ МИСТЕЦЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сійської червоної армії на Україну.

Чи зійшлися Нарбути, чи помирилися — невідомо. Невідома доля їх дітей — хлопчика й дівчинки. Останню вістку проф. Феденко мав від п. Нарбутової 1944 р. Вона була одружена з Броніславом Лінкевичем, що був в Армії Української Народної Республіки державним іспектором, і з того часу знайомим П. Феденка.

Подружжя Лінкевичів повідомляло в Прагу десь із Карпат, що вони збираються прибути до Чехії, де ще панував у той час спокій. Але то була остання вістка...

Проф. Крашенінніков в своїй доповіді згадав, що Юрій Нарбут перед своєю смертю велів покласти в його труну печать „Лука Грабуздов". Ту печать він знайшов у крамниці з усякими старими речами в Києві, і з того часу виникла ціла „Грабуздіяна". Так оповідав пізніше Павло Зайцев. Свої сатиричні вірші Зайцев підписував — „Л. Грабуздович". Вони були надруковані в пресі на чужині.

Присутній

УРОЧИСТИМ ВІДЗНАЧЕННЯМ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

на в закритій і вигідно охолоджуваній залі „Веселки" під звуки двох оркестр.

Офіційна програма відмічення 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення відбулася в залі „Веселки" в неділю по пол., майже до хвилини в той час, як 200 років тому 56 законодавців Континентального Конгресу підписали і проголосили Декляpацію Незалежности приготовану Томасом Джеферсоном. Після відспівання американського і українського національних гимнів, під акомпаньямент Володимира Гентіша, Василь Шуст, відомий артист американської сцени, відчитав в англійській і українській мові уривки із вступу до Декляpації Незалежности, підкреслюючи її універсальне значення для всього людства, а зокрема для таких народів як український, який змагається за свою волю і незалежність. Аня Дидик, демонструючи свою акторську всесторонність, попередила свою рецитацію „Боже благослови Америку" відповідним монологом, нав'язуючи до часів революції і народження американської республіки. Аня Дидик рівнож відчитала привітальні телеграми від сен. Джеймса Баклі і Воррена Андерсона та привітала присутніх на залі місцевих політичних діячів. Після урочистого вступу, другу частину програми виповнили співи, танки, гумористичні скечі до теми ювілейних святкувань, що їх вивів на сцені інструментально-вокально-танцювальний ансамбль „Сопілка" з Филяделфії в складі: М. Штинь, О. Гевка, Володимир Хапко, Галя Козак-Хапко, Маруся Хапко, Марко Бандера, Петро Ткачук і Анатоль Грицько. Їхні виступи гармонізували із скечами, що їх вели А. Дидик, Роман Кизик і Роман Швед під час півторигодинної програми, яку вщерть виповнена заля нагороджувала оплесками. Многоліттєвісм на честь Америки і української громади з нагоди 100-ліття закінчено програму, під час якої мисткиня Слава Геруляк влаштувала виставку українських вертепів 17 і 18-го сторіч на базі експонатів 64-го Від. СУА. У вечірніх годинах гості знову забавлялися під звуки оркестр Союзівки і „Темпа", а „фаєрверки" пронизували нічну тишу з гуком і барвистими кольорами в честь 200-річчя Америки. В понеділок, 5-го липня, гості радувались соняшною погодою та холодною водою великого басейну. Деякі з них залишилися вже на вакації, а більшість шукала вигідних доріг в подорож домів.

Посмертна згадка

бл. п. Адольф Карп'юк

Оце вже третя річниця відходу у вічність заслуженого світливця б. п. Адольфа Карп'юка. Вона болюча не тільки для смутком опечаленої вдови пані Романи, але також і для Українського Фотографічного Товариства, якого Покійний був взірцевим членом по кінець свого життя.

Адолф Карп'юк вже юнаком залюбки займався фотографією, та коли у Львові гурток світливців заснував Українське Фотографічне Т-во „УФОТО", він зразу, як Член Управи, активно включився в діяльність і працю Товариства.

Приєднував членів-початківців та заавансованих світливців. Організовував темнички-ляборaторії і дбав про їхнє обладнання й устаткування. А те, на тодішні часи, було незвичайно важливою справою, бо лише дехто із заможніших втішався власною темничкою. Львина частина світливців виконували свої світлини в темничках УФОТ-а. При цьому треба згадати, що світливці всі свої праці, від негативу до позитиву і побільшення, виконували самостійно, без допомоги фото-підприємств. Для цих праць було конечне належне устаткування, на яке світливець не міг собі позволити.

Покійний був завжди дорадником початківцям, він організував курси і доповіді, з яких користали робітники, ремісники, гімназисти, студенти, урядовці, лікарі, священики та монахині. Працював в редакції і адміністрації місячника „Світло і Тінь", допомагав в оформленні виставок та сам приймав участь у річних виставках. І на еміграції не закидав крайових традицій УФОТ-а.

Коли в Ню Йорку при Літературно-Мистецькому Клюбі відродилося львівське УФОТО, Адольф Карп'юк сповняв в ньому обов'язки секретаря по кінець свого життя. За його жертвенну і муравлину працю на користь української мистецької фотографії УФОТО обрало Адольфа Карп'юка своїм почесним членом.

Покійний залишив великий фотографічний архів і невикінчену працю „УФОТО у світлинах". Покійний Адольф був надзвичайно милої вдачі. Завжди усміхнений, готовий кожному у всьому прислужитися.

Пам'ять про Покійного залишиться надовго між нами.

Е. Ч.

Праця Відділу ОЖ ОЧСУ в Чікаґо

Дня 5-го квітня ц. р. відбулись Річні Загальні Збори місцевого Відділу ОЖ ОЧСУ в Чікаґо. У звітах уступаючої Управи подано образ широкозакроєної діяльности Відділу за діловий 1975 рік.

До активности Відділу належали ширші сходини членства, на яких обговорювано організаційні справи, пов'язані з підготовою імпрез чи інших завдань, що їх ставило місцеве громадське життя. З імпрез Відділу треба згадати святочні сходини призначені жінкам-героїням.

В місяці липні в Чікаґо обходимо „День Поневолених Націй", Відділ ОЖ ОЧСУ – єдина жіноча організація, що бере активну участь спільно з 8-им Відділом ООЧСУ і Українським Визвольним Фронтом в поході, що відбувається на головній вулиці міста Чікаґо. В останнім поході 20 жінок з Відділу ОЖ ОЧСУ, перебраних в одяг в'язнів з лопатами в руках, символізували українських жінок-політв'язнів, котрі караються в московських таборах.

Кожного року посадник міста Чікаґо запрошує на імпрезу „Венецьку Ніч". Ця імпреза відбувається на озері Мічиґен. Відділ ОЖ ОЧСУ взяв активну участь в тій імпрезі і дістав третю нагороду за гарно прибраний човен.

Пізньою осінню відбувається міжнародна виставка міста Чікаґо в будинку Неві Пір над водою, котра триває три дні. В цій виставці Відділ ОЖ ОЧСУ бере активну участь. Прибирає свій павільйон мистецької виставки, українську ялинку і українську кухню. Секція господарча, котрій належиться признання, приготовляє вареники, голубці, борщ і цілі обіди, як рівнож каву і солодке печиво домашнього виробу. На цю імпрезу приходить тисячі відвідувачів.

До розваґових імпрез належали: літній пікнік -обжинки, товариські зустрічі за кавою і солодким.

Управа Відділу вдержувала живий зв'язок із своєю Централею, брала участь у Конференції Українського Визвольного Фронту та була заступлена на річній конференції в Ню Йорку.

З фінансового боку Управа Відділу вирівняла всі свої зобов'язання супроти Централі та виасиґнувала певні суми грошей на різні церковні і народні цілі, зокрема для Юного СУМА.

По вичерпанні звітів і дискусій Контрольна комісія уділила абсолюторію уступаючі Управі і подякувала за великий жертвенний вклад праці Надії Ґоляш, що очолювала Управу Відділу через 8 років.

Нову Управу Відділу очолила Ніна Павлюк.

Надія Стельмах

„ЖАРТ"

(зі стор. 2-ої)

особливий вечір, дозволь мені прилагодити все до чаю. Ти втомлена напевно...

Коли обидві посідали до столу, в Ларисиних очах змигнула тінь смутку. І вона жалісливо простягнула руку до сестри, немов шукаючи рятунку.

—Щось тобі долягає, Лариско? От, краще розкажи щонебудь, — і прикрила руку сестри своєю.

І Лариса, наче дитина, забувши, що ще перед хвилиною їй було сумно, весело почала розповідати про давні часи...Про те,як вони обоє з Максимом вибиралися на полювання, а в неї кінь вороний був, наче іскра, ніс її полями, левадами, не стримаєш... А раз він чомусь сполошився і її скинув, так що мусіли везти її до лікарні. І хоча вередливий був, любила його. Після того якийсь час Максим мусів їздити на полювання сам, але завжди казав, що без неї воно не те... А її собаки! Вони були славні на всю околицю. А потім звернулася до Анни: —Даруй мені, що про себе тільки оповідаю, бо може тобі жаль, що ти нічого такого радісного не зазнала, але ти ніколи не хотіла з нами їздити на полювання.

Хотіла й Анна їздити верхи, та якось до цього ніколи не доходило, завжди її треба було щось робити вдома. А про полювання — це вже Ларисині вигадки. У них в Україні було невеличке господарство, коні в них були, одначе рідко на них їздили верхи, а частіше запрягав їх батько до плуга чи до воза, щоб зорати поле або привезти сіно чи збіжжя.

А потім вони встали від стола, і Анна заходилася мити посуд, — теплої води в домі вже давно не було, і її завжди приходилося підігрівати.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ВАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

